

OBSAH

PŘEDMLUVA (*Mojmír Svoboda*) 11

SLOVO ÚVODEM 15

I. TANEC V PRŮBĚHU DĚJIN LIDSTVA

1. TANEC V PRAVĚKU	19
1.1 Období lovů, rybolovu a sběru (paleolit, starší doba kamenná, 40 000 – 10 000 př. n. l.)	21
1.2 Lov a sběr spojený s pastevectvím (mezolit, střední doba kamenná, 10 000 – 7 000 př. n. l.)	22
1.3 Zemědělství (neolit, mladší doba kamenná, od 8 000 př. n. l.)	26
1.3.1 <i>Tance vztahující se k polním pracím</i>	27
1.3.2 <i>Tance spojené s počasím</i>	28
1.3.3 <i>Tance provázející významné události lidského života</i>	29
2. TANEC VE STAROVĚKU	34
2.1 Egypt (3000–332 př. n. l.)	35
2.1.1 <i>Tance náboženské</i>	35
2.1.2 <i>Pohřební tance</i>	36
2.1.3 <i>Tance ve zbrani</i>	36
2.1.4 <i>Tance pro zábavu</i>	36
2.1.5 <i>Gesta</i>	37
2.2 Mezopotámie (3000–331 př. n. l.)	37
2.3 Palestina (1300 př. n. l. – 135 n. l.)	38
2.4 Kréta (2500–1200 př. n. l.)	40
2.5 Řecko (750 – 2./1. stol. př. n. l.)	42
2.5.1 <i>Tance válečné</i>	44
2.5.2 <i>Náboženské tance</i>	45
2.5.3 <i>Soukromé tance, rituály a zábavy</i>	47
2.5.4 <i>Tanec jako součást divadla</i>	48

2.6	Římská říše (753 př. n. l. – 476 n. l.)	48
2.6.1	<i>Tanec ve starověké době královské</i>	49
2.6.2	<i>Tanec v době republiky (5.–1. stol. př. n. l.)</i>	50
2.6.3	<i>Tanec v době císařství (1.–4. stol. n. l.)</i>	51
2.7	Byzantská říše (395–1453 n. l.)	52
2.8	Indie (2500 př. n. l. – 700 n. l.)	53
3.	TANEC VE STŘEDOVĚKU	55
3.1	Selský tanec	56
3.2	Dvorský tanec	57
3.3	Tanec ve 14. století (doba morových epidemí)	58
3.3.1	<i>Tanec sv. Vítá</i>	58
3.3.2	<i>Tanec smrti</i>	59
3.3.3	<i>Tarantismus</i>	59
3.4	Tanec v 15. a 16. století (vlašský tanec)	60
3.5	Tanec v 17. a 18. století	61
3.6	České lidové tance	62
4.	TANEC V NOVOVĚKU	65
4.1	Klasický tanec	65
4.2	Moderní výrazový tanec	67
4.3	Postmoderní taneční formy	68
4.4	Socializační a osvobožující role tance	69
II.		
TANEČNÍ TERAPIE		
5.	VZNIK A VÝVOJ	77
6.	VYMEZENÍ TANEČNĚ-POHYBOVÉ TERAPIE	80
6.1	Specifika taneční a pohybové terapie	83
7.	VYBRANÉ FORMY A TECHNIKY TANEČNÍ TERAPIE A JEJICH TEORETICKÉ ZÁZEMÍ	85
7.1	Bazální tanec Marian Chaceové	85
7.2	Autentický pohyb Mary Starks Whitehouseové	86
7.3	Body-ego technika Trudi Schoopové	87
7.4	Symbolická taneční terapie Laury Sheleenové	88
7.5	Taneční terapie s využitím Labanovy analýzy pohybu	92

7.6	Taneční terapie jako primitivní exprese	96
7.6.1	<i>Skupina</i>	101
7.6.2	<i>Rytmus</i>	102
7.6.3	<i>Vztah k zemi</i>	103
7.6.4	<i>Jednoduchost pohybu</i>	104
7.6.5	<i>Opakování</i>	104
7.6.6	<i>Taneční variace přesně zadávané terapeutem</i>	104
7.6.7	<i>Hlasový doprovod</i>	105
7.6.8	<i>Binarita</i>	105
7.6.9	<i>Trans</i>	106
7.6.10	<i>Hra s transgresí</i>	106
7.6.11	<i>Sublimace</i>	106
7.6.12	<i>Rituál</i>	106
7.7	Psychobalet	107
8.	INDIKACE A KONTRAINDIKACE TANEČNÍ TERAPIE	112
8.1	Rehabilitace	112
8.2	Děti a dospívající mládež	114
8.3	Stárnoucí populace	114
8.4	Nemocní Alzheimerovou chorobou	114
8.5	Jiné duševní choroby	115
8.6	Kontraindikace	115
9.	ÚČINNOST TANEČNÍ TERAPIE	116

III.

TANEČNÍ TERAPIE JAKO SOMATICKÁ TERAPIE

10.	LIDSKÉ TĚLO V DĚJINÁCH EVROPSKÉHO MYŠLENÍ A V SOUČASNÉ PSYCHOLOGII	121
10.1	Vliv vývoje a minulých zkušeností na tvorbu body image	129
10.1.1	<i>Kulturní socializace</i>	129
10.1.2	<i>Interpersonální zkušenosti</i>	129
10.1.3	<i>Fyzické vlastnosti</i>	129
10.1.4	<i>Osobnostní charakteristiky</i>	130
10.2	Vliv nedávných událostí a procesů na tvorbu body image	130
10.2.1	<i>Aktivující události a kognitivní procesy</i>	130
10.2.2	<i>Seberegulační strategie a procesy</i>	131

11. VYBRANÉ SMĚRY SOMATICKÝCH PSYCHOTERAPIÍ	133
11.1 Reichova charakterově analytická vegetoterapie	135
11.2 Lowenova bioenergetická analýza	137
11.2.1 <i>Schizoidní charakterová struktura</i>	138
11.2.2 <i>Orální charakterová struktura</i>	139
11.2.3 <i>Psychopatická charakterová struktura</i>	140
11.2.4 <i>Masochistická charakterová struktura</i>	141
11.2.5 <i>Rigidní charakterová struktura</i>	142
11.3 Pesso Boyden terapie	143
11.4 Koncentrativní pohybová terapie	144
11.5 Psychogymnastika	145
11.6 Body-mind centering	147
12. ZÁKLADNÍ TERAPEUTICKÉ TECHNIKY SOMATICKÝCH PSYCHOTERAPIÍ	148
12.1 Rozvoj tělesného sebeuvědomění	148
12.2 Práce s energií	149
12.3 Uzemnění	150
12.4 Práce s doteckem	151
12.4.1 <i>Dotek země</i>	152
12.4.2 <i>Dotek ohně</i>	153
12.4.3 <i>Dotek vody</i>	153
12.4.4 <i>Dotek vzduchu</i>	154
12.5 Práce s dechem	154
12.6 Práce s hlasem	155
12.7 Práce s očním kontaktem	155
IV.	
TANEČNÍ TERAPIE JAKO ARTETERAPIE	
ÚVODEM	159
13. ARTETERAPIE V KONTEXTU VYBRANÝCH PSYCHOTERAPEUTICKÝCH SMĚRŮ	160
13.1 Psychoanalytické a psychodynamické přístupy	160
13.1.1 <i>Odhalení a vhled</i>	160
13.1.2 <i>Sublimace</i>	161
13.1.3 <i>Práce se symboly</i>	161

13.2 Humanistické přístupy	162
13.3 Kognitivně-behaviorální přístupy	165
13.4 Systémové přístupy	166
13.5 Eklektické a integrativní přístupy	167
ZÁVĚR.....	170
SUMMARY.....	172
LITERATURA.....	174
REJSTŘÍKY.....	182